

THE

Gökçe

Fine PRINT

Ocak 2019

76

ÇEREZLER GİZLİLİĞİMİZ İÇİN TEHDİT Mİ?

ÇEREZLER GİZLİLİĞİMİZ İÇİN TEHDİT Mİ?

İnternet kullanıcıları neredeyse her gün farklı farklı sebeplerle internetteki aktivitelerinin izlendiğini düşünüyor ve takip edildiğini hissediyor. Bazen bir önceki gün arama motorundan aradığımız ürünün ertesi gün reklamlarıyla karşılaşılıyor, internet sitelerinin bizi bizden daha iyi tanıdığına sunduğu önerilere şaşırıyoruz. Hatta öyle ki sohbet esnasında konuşulan hususların herhangi bir şekilde internette kendisine reklam olarak gösterildiğini dahi iddia edenler var. Halbuki, internet sitelerine ilk defa girdiğimizde karşımıza çıkan o küçük kutucuklarda ne yazdığına çoğu zaman hiç dikkat etmeden internet sitelerini kullanmaya devam ediyoruz. O küçük kutucuklar ise genellikle internet sitelerinden daha iyi faydalanabilmemiz için bilgilerimizin ve aktivitelerimizin çerezler yoluyla nasıl toplandığı ve ne şekilde kullanıldığına ilişkin detayları içeriyor.

Her ne kadar çerezler hakkında kötü bir başlangıç yapmış olsak da, o küçük kutucuklarda yazdığı gibi bazı çerezlerin birçok internet sitesinden daha verimli şekilde faydalanabilmemiz için gerekli olduğu inkar edilemez. Örneğin, günlük hayatta fazlasıyla kullanmaya başladığımız e-ticaret sitelerinin işleyişinde çerezlerin rolü çok büyük. En basitinden bir e-ticaret sitesinde daha önceki alışverişlerinizde aldığınız veya baktığınız ürünlere benzer ürünlerin size önerilmesi ya da alışveriş sepetine eklemiş olduğunuz ürünlerin site kapatılıp açıldıktan sonra bile hatırlanıyor olması bu çerezler sayesinde mümkün. 1994 yılında Netscape Communications adlı bir şirket bir e-ticaret uygulaması geliştirmekteyken bilgisayar programcısı Lou Montulli bu uygulamada kullanıcının alışveriş sepetindeki bilgilerin hatırlanmasının ticarete yapacağı büyük katkıyı düşünüyor ve ilk defa çerezleri kullanıyor.

Peki bu çerez adı verilen şey nedir?

Çerezler, düşünüldüğü gibi bir bilgisayar programı olmanın aksine, aslında kullanıcıların ziyaret ettiği internet siteleri tarafından kullanıcıların tarayıcıları aracılığıyla cihazlarında depolanan .txt uzantılı küçük metin dosyalarıdır. Pek çok kişinin düşündüğünün aksine bilgisayar ya da mobil cihaza yerleştirildiğinde bu cihazların sabit disklerinde depolanan diğer verilere ulaşamazlar.

Farklı çerez türleri için toplanılan bilgiler ve kullanım şekilleri farklılık gösterebilir de, tüm çerezlerin işleyiş mantığı aynıdır. Bir kullanıcı tarafından internet sitesine ilk defa giriş yapıldığında internet sunucusu kullanıcıya özel ve ayırt edici bir kimlik atar. Bu kimlik, tarayıcının çalıştırıldığı bilgisayar ya da mobil cihazda depolanır ve kullanıcının internet sitesine tekrar giriş yapması halinde tarayıcı çerezi sunucuya göndererek, internet sitesinin kullanıcıyı hatırlamasını sağlar. Aslında çerezler veri akışını sağlayan protokoller üzerinden çalışan, hafızası olmayan internetin bir nevi hafızası gibi işlev görür.

Çerezler neden gizlilik sorunu halinde geldi?

Bunun cevabı için öncelikle çerezlerin hangi amaçlarla kullanıldığı ve türlerinin neler olduğunu hakkında biraz fikir edinilmesinde fayda var. Çerezler bir internet sitesinde en son sayfanın bilgileri ile devam edebilmemizden, şifre ile kullanıcı adı gibi giriş bilgilerimizin ve tercihlerimizin hatırlanmasına, ilgi ve ihtiyaçlarımız doğrultusunda içerik

ve reklamların sunulmasına kadar çeşitli amaçlarla kullanılabilir. Bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için de farklı çerez türleri kullanılmaktadır.

Saklanma süresine göre çerezler oturum çerezleri (session cookies) ve kalıcı çerezler (persistent cookies) olarak ayrılır. Oturum çerezlerinin ömürleri oturum ile sınırlıdır, tarayıcının kapatılması ile cihazlarımızdan silinirler. Aşağıda açıklayacağımız üzere internet sitesinden anlık beklenen faydanın sağlanabilmesi için gereken çerez türü temel olarak bu oturum çerezleridir. Örnek vermek gerekirse, online bankacılık hizmetleri sunan sitelerde, oturum kapatılana kadar bilgilerinizin tutulmasını sağlayan çerezler oturum çerezleridir. Kalıcı çerezler ise kullanıcılar tarafından tarayıcıdan silinceye kadar ya da ömürleri doluncaya kadar cihazlarda kalmaya devam eder. Kişiselleştirilmiş içeriklerin sunulması, sitenin hangi zamanlarda ve ne kadar süre ile kullanıldığına dair istatistiksel verilerin toplanılması bu çerezlerle gerçekleştirilir.

Kullanıcılarda gizlilik endişeleri yaratan asıl çerez türleri ise üçüncü parti çerezlerdir.

Birinci parti çerezler girmiş olduğunuz internet sitesi tarafından gönderilen çerezler olmasına rağmen, üçüncü parti çerezler görüntülediğiniz internet sitesine yerleştirilmiş farklı internet sükeleri tarafından oluşturulan ve cihazınıza yerleştirilen çerezlerdir. İşte bir internet sitesinde gördüğümüz farklı farklı reklamlar bu çerezlerle sağlanır. Bu örnekte reklam sunucuları kullanıcıların davranış bilgilerini başka bir internet sitesinde özelleştirilmiş reklam sunmak için kullanır. Bu üçüncü parti çerezler gezindiğimiz birçok internet sitesinde bulunabileceği gibi, internet geçmişimiz ve ziyaret ettiğimiz içerikler doğrultusunda da davranışsal profilimizi oluşturup gizlilik ve güvenlik risklerine neden olabileceği endişesiyle aslında en sevilmeyen çerez türlerini oluşturur.

Çerezlerle toplanan veriler “kişisel veri” sayılabilir mi?

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda (Kanun) çerezler tarafından işlenen verilere ilişkin herhangi bir düzenleme olmasa da, Kanun'un izinden gittiği Avrupa Birliği kişisel veri mevzuatı ışığında bu konuya yorum yapılabilir. Avrupa Birliği'nde yürürlükte olan General Data Protection Regulation (GDPR) ve elektronik haberleşmede gizliliği düzenleyen 2002/58/EC Direktifi (e-Privacy Directive) dikkate alınarak, çerezler tarafından elde edilen verilerin bir kimsenin tanımlanmasına sebebiyet verebileceği ölçüde kişisel veri olarak tanımlanabileceğini söyleyebiliriz. Çerezlerin kişisel veri işlenip işlenmediğine bakılmaksızın her tür çerez için geçerli olan e-Privacy Directive her zaman temel kaynaklardan biri iken; çerezlerin kişisel veri işlediği durumlarda GDPR da her şartta göz önünde bulundurulmalıdır. Ülkemizde ise çerezlerle ilişkin özel bir düzenleme bulunmadığından; asıl önemli nokta ilgili çerez türünün kişisel veri toplayıp toplamadığıdır. Bu sebeple online bir platform üzerinden hizmet sunan ve bu platformda çerezleri kullanan yahut çerez kullanmasa dahi internet sitesine uzantı/buton gibi üçüncü kişi etkileşimi koyan şirketler veya kişiler, kullanılan çerezlerin topladığı bilgileri detaylıca değerlendirmeli ve kişisel veri toplayan çerezleri kullanıyor olması halinde ilgili kişilerden rıza almalıdır. Aksi halde, kişisel veri işleme faaliyetleri için ilgili kişilerden rıza alınmadığı yönünde iddialarla karşılaşılacaktır.

Daha fazla bilgi için, contact@gokce.av.tr adresinden iletişime geçebilirsiniz.

Teori değil. Cevap.

Gökçe Avukatlık Ortaklığı

Editörler:

Assoc. Prof. Dr. Ali Paslı
ali.pasli@gokce.av.tr

Yağmur Yollu
yagmur.yollu@gokce.av.tr

Bahadır Bektaş
bahadir.bektas@gokce.av.tr

Ahmet Başaran
ahmet.basaran@gokce.av.tr

Dila Erol
dila.erol@gokce.av.tr

Fatih Ermiş
fatih.ermis@gokce.av.tr

Hakkımızda

Gökçe Avukatlık Ortaklığı birleşme ve devralma, iş ortaklığı, özel sermaye ve ortak girişim işlemleri, bankacılık ve finans, sermaye piyasaları, sigortacılık, teknoloji, medya, telekom ve internet, e-ticaret, veri koruma, fikri mülkiyet, regülasyon, ticari alacak takipleri, gayrimenkul ve ticari dava alanlarını içeren geniş bir yelpazede hukuki hizmetler sunan İstanbul'da bulunan bir hukuk bürosudur. Hukuki personel ve uzmanlığımız hakkında daha fazla bilgi için www.gokce.av.tr adresinden websitemizi ziyaret edebilirsiniz.

Lütfen bizimle iletişime geçin

contact@gokce.av.tr

0 212 352 88 33

The Fine Print yalnızca genel bilgilendirme amacıyla hazırlanıp yayınlanmakta olup hukuki tavsiye içermemekte ya da avukat-müvekkil ilişkisi oluşturmamaktadır. Daha fazla bilgi almak istiyorsanız lütfen Gökçe Avukatlık Ortaklığı ile irtibata geçiniz. The Fine Print'de yer alan hiçbir içerik Gökçe Avukatlık Ortaklığı'nın yazılı izni olmaksızın çoğaltılamaz ya da uygun bir şekilde kaynak olarak gösterilmeksizin yayınlanamaz. İçeriğin doğruluğunu sağlamak için gereken tüm çaba gösterilmiş olmasına rağmen, Gökçe Avukatlık Ortaklığı içeriğin doğruluğunu garanti etmemektedir ve burada yer alan bilgilerdeki herhangi bir hata veya söz konusu bilgilere güvenilmiş olması dolayısıyla sorumlu tutulamaz. The Fine Print Gökçe Avukatlık Ortaklığı müvekkileri için hazırlanmıştır ve büronun müvekkileri dışındaki dolaşım olasılığı reklam olarak yorumlanamaz.

Daha fazla bilgi için, contact@gokce.av.tr adresinden iletişime geçebilirsiniz.